

וְלִזְמַנֵּן אֶתְקַרִי פִתְחוֹן סַגְרוֹן (אטימון) (נ"א אטמון),
 אֶטְמוֹן בְּזִמְנָא דְאִיהוּ אוּטִים חוּבִין דְיִשְׂרָאֵל, סַגְרוֹן
 בְּזִמְנָא דְסַגְר תְּרַעִין דְצִלוֹתָא, פִתְחוֹן בְּזִמְנָא דְפִתַח
 תְּרַעָא דְצִלוֹתָא, (פסקון) (נ"א פיסקון) בְּזִמְנָא דְפוּסְק
 הֶלְכוֹת דְמִתְנִיתִין בְּמִתְיַבְתָּא תַתְּאָה, וְהָכִי כָּל
 שְׁמָהֶן כְּפּוּם שְׁלִיחוֹתִיה, וְהָכִי כָּל מְלָאךְ אֲשֶׁתְנִי
 שְׁמִיהָ כְּפּוּם שְׁלִיחוֹתִיה, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (שופטים יג
 יח) לָמָּה זֶה תִשְׁאַל לְשִׁמִּי וְהוּא פְּלֵאֵי, וְכְפּוּם נִיסָא
 דְעַבְדִּין הָכִי אִיהוּ שְׁמִיָּהוּ.

וְלְכָל שְׁלִיחוֹתָא וְשְׁלִיחוֹתָא דְלֵהוֹן אִית רַנְעָא
 וְשַׁעְתָּא יְדִיעָא, וּמְזֵל יְדִיעָא, וְיוֹם יְדִיעָא, וְכַבְּ
 יְדִיעָא, וְתַמָּן אֲשֶׁתְנִי, הֵאֵי מְלָאךְ אֶתְקַרִי בְּשִׁשִּׁים
 רְבוּא שְׁמָהֶן דְמְלָאכְיָא, הוּא אֶתְקַרִי חַסְדִּיא"ל
 בְּזִמְנָא דְעַבִּיד חֶסֶד עִם עֲלְמָא, גְּבַרִיא"ל בְּזִמְנָא

לשון הקודש

מְלָאךְ מִשְׁתַּנְּהָ שְׁמוֹ כְּפִי שְׁלִיחוֹתוֹ. זֶהוּ
 שְׁכַתוּב לָמָּה זֶה תִשְׁאַל לְשִׁמִּי וְהוּא
 פְּלֵאֵי, וְכְפִי הַגִּם שְׁעוּשִׁים - כְּךָ הַשֵּׁם
 שְׁלָהֶם.

וְלְכָל שְׁלִיחוֹת וְשְׁלִיחוֹת שְׁלָהֶם יֵשׁ רַנְעָ
 וְשַׁעְתָּא יְדִיעָה, וּמְזֵל יְדִיעָא וְיוֹם יְדִיעָא וְכַבְּ
 יְדִיעָא וְשֵׁם מִשְׁתַּנְּהָ, הַמְלָאךְ הַזֶּה נִקְרָא
 בְּשִׁשִּׁים רְבוּא שְׁמוֹת שֶׁל מְלָאכִים, הוּא
 נִקְרָא חַסְדִּיא"ל בְּזִמְנָא שְׁעוּשָׁה חֶסֶד עִם

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמוֹת רַבִּים, לְפַעְמִים
 נִקְרָא מִיטְטוּר"ר (מִיטְטוּר) בְּזִמְנָא שְׁמִנְיָה עַל
 הַמָּטָר, וְלְפַעְמִים נִקְרָא פִתְחוֹן סַגְרוֹן
 (אטימון) (אטמון), אֶטְמוֹן בְּזִמְנָא שְׁהוּא אוּטִים
 אֶת חֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל. סַגְרוֹן בְּזִמְנָא שְׁסוּגְר
 שְׁעָרֵי הַתְּפִלָּה, פִתְחוֹן בְּזִמְנָא שְׁפּוֹתַת
 שְׁעַר הַתְּפִלָּה, (פסקון) (פיסקון) בְּזִמְנָא שְׁפוּסְק
 הֶלְכוֹת שֶׁל הַמְשָׁנָה בִּישִׁיבָה הַתְּחִתוֹנָה,
 וְכָךְ כָּל הַשְּׁמוֹת כְּפִי שְׁלִיחוֹתוֹ, וְכָךְ כָּל

דְּעָבִיד גְּבוּרָה בְּעֶלְמָא, סְתוּרִיא"ל בְּזִמְנָא דְּסִתִּיר
 בְּנֵי עֶלְמָא בְּגִדְפוּי מַאֲלִין מִלְּאֲכֵי חֲבֻלָּה, הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב (תהלים צא ד) וְתַחַת כַּנְּפֵי תַחְסֶה צְנֵה, וְאֶת־קְרִי
 חֲתָמִיא"ל בְּזִמְנָא דְּחֲתִים זְכוּוֹן וְחוּבִין עַל בְּנֵי
 עֶלְמָא, כְּתִבִיא"ל בְּזִמְנָא דְּכְתִב חוּבִין וְזְכוּוֹן.

וְכָל מִלְּאֲכָא כְּפּוּם שְׁמִיה אֵית לִיה קְרָא
 בְּאֻרִייתָא, כְּתִבִיא"ל עַל שֵׁם (שמות לב טז)
 וְהַמְּכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא וְגוֹמֵר, זְכֵרִיא"ל עַל
 שֵׁם זֹכֵר בְּרִית אָבוֹת, וְאֵית לִיה קְרָא זְכָרְנוּ לְחַיִּים,
 וְאֶת־כַּפֵּיָא בְּזִכּוֹר, שְׁמֵרִיא"ל בְּשִׁמּוֹר, חֲסֵדִיא"ל
 בְּחֶסֶד, גְּבֵרִיא"ל בְּגְבוּרָה, עֲדֻקִיא"ל בְּעֲדֻקָּא, רְפָא"ל
 (בְּרִפּוּאָה, יתוא"ל) בְּתַפְאֲרָתָא, מַלְכִיא"ל בְּמַלְכוּתָא, לִית
 מִלְּאֲךָ דְּלִית לִיה עֲקָרָא וְיִסּוּדָא בְּסַפִּירָן, וְכָל
 סַפִּירָה אֵית לָהּ שֵׁם יְדִיעַ וְהַיְוִי"ה יְדִיעָה, וְכָל שְׁמָחָן
 תַּפְּן אֵית לוֹן עֲקָרָא וְיִסּוּדָא.

לשון הקודש

כְּתִבִיא"ל עַל שֵׁם וְהַמְּכַתֵּב מְכַתֵּב
 אֱלֹהִים הוּא וְגוֹמֵר, זְכֵרִיא"ל עַל שֵׁם
 זֹכֵר בְּרִית אָבוֹת, וְיֵשׁ לוֹ כְּתוּב זְכָרְנוּ
 לְחַיִּים, וְנִכְנַע בְּזִכּוֹר, שְׁמֵרִיא"ל בְּשִׁמּוֹר,
 חֲסֵדִיא"ל בְּחֶסֶד, גְּבֵרִיא"ל בְּגְבוּרָה,
 עֲדֻקִיא"ל בְּעֲדֻקָּא, רְפָא"ל (בְּרִפּוּאָה, יתוא"ל)
 בְּתַפְאֲרָתָא, מַלְכִיא"ל בְּמַלְכוּתָא. אֵין מִלְּאֲךָ
 שְׂאִין לוֹ עֲקָרָא וְיִסּוּדָא בְּסַפִּירָתָא, וְלְכָל

הָעוֹלָם, גְּבֵרִיא"ל בְּזִמְנָא שְׁעוּשָׁה גְּבוּרָה
 בְּעוֹלָם, סְתוּרִיא"ל בְּזִמְנָא שְׁמַסְתִּיר אֶת
 בְּנֵי הָעוֹלָם בְּכַנְּפֵי מִמְּלֵאכֵי חֲבֻלָּה
 הַלְלוּ, זְהוּ שְׁפַתוֹב וְתַחַת כַּנְּפֵי תַחְסֶה
 צְנֵה, וְנִקְרָא חֲתָמִיא"ל בְּזִמְנָא שְׁחֹתֵם
 זְכוּוֹת וְחוּבוֹת עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, כְּתִבִיא"ל
 בְּזִמְנָא שְׁכוּתֵם חוּבוֹת וְזְכוּוֹת.
 וְלְכָל מִלְּאֲךָ כְּפִי שְׁמוֹ יֵשׁ פְּסוּקָא בְּתוֹרָה.

וְהָאֵי כִּלְלָא נְקוּט בִּידָךְ דְּכָל מִמְנָן דְּלְעִיל שְׂמָהּן
 דְּלַהוֹן תְּלִיין בְּסִפְרֵן וּשְׂמַחְתָּהוֹן כָּל חַד
 אֵית לִיה קָרָא עַל שֵׁם שְׂמָא דִּילִיה.

וְכָל מְלָאכְיָא דְסוּסִיהוֹן סוּסֵי אִשָּׁא, וּמְרַבְבוּתִיהוֹן
 אִשָּׁא וּקְשָׁתוֹתִיהוֹן אִשָּׁא וְרוּמְחִיהוֹן אִשָּׁא,
 וְכָל מְאִנֵּי קָרְבָּא דְלַהוֹן אִשָּׁא, יְסוּדִיהוֹן בְּגִבּוֹרָתָהּ,
 וּמְלָאכְיָא חֲבָלָה דְאַנּוּן אִשָּׁא, יְסוּדָא דְלַהוֹן בְּגִיתָנָם,
 וְאֵית מְלָאכְיָא דְאַתְמָר בְּהוֹן (תהלים קד ד) עוֹשֶׂה
 מְלָאכְיוֹ רוּחוֹת, יְסוּדָא דְלַהוֹן בְּעַמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא,
 וְאֵית מְלָאכְיָא דְאֵינוּן מִמֵּיָא דְרְקִיעָא, דְאַתְמָר
 בְּהוֹן (שם קמח ד) וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמַיִם, מִסְטָרָא
 דִּימִינָא, כְּלַהוֹן עֲקָרִיהוֹן לְעִילָא, וְלִית מְלָאכְיָא דְלֹא
 אֲשַׁתְּבַח בֵּיה שֵׁם יְהו"ה, דְאַשְׁתְּבַח בְּכָל אַתְרָה,
 כְּגוֹנוּנָא דְנִשְׁמָתָא דְאַשְׁתְּבַחַת בְּכָל אַבְרָ וְאַבְרָ, וּבְגִין

לשון הקודש

אש - יְסוּדָם בְּגִיתָנָם, וְיֵשׁ מְלָאכְיָא
 שְׂנַאמְרָ בְּהֵם עוֹשֶׂה מְלָאכְיוֹ רוּחוֹת -
 יְסוּדָם בְּעַמּוּד הָאֲמָצְעִי, וְיֵשׁ מְלָאכְיָא
 שְׂהֵם מֵהַמַּיִם שֶׁל הַרְקִיעַ, שְׂנַאמְרָ בְּהֵם
 וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמַיִם, מִצַּד הַיָּמִין -
 כְּלָם עֲקָרָם לְמַעְלָה, וְאֵין מְלָאכְיָא שְׂלֹא
 גִמְצָא בּוֹ שֵׁם יְהו"ה, שְׂנַמְצָא בְּכָל מְקוּם,
 כְּמוֹ שֶׁהַנִּשְׁמָה שְׂנַמְצָאת בְּכָל אֵיבָר
 וְאֵיבָר, וּמִשּׁוּם זֶה יֵשׁ לְאָדָם לְהַמְלִיךְ אֶת

סְפִירָה יֵשׁ שֵׁם יְדוּעַ וְהַנּוּיָה יְדוּעָה, וְלְכָל
 הַשְּׂמוֹת שֵׁם יֵשׁ לָהֶם עֲקָר וְיִסוּד.
 וְחֲבָלֵל הַזֶּה נְקוּט בִּידָךְ, שְׂכָל הַמְּמַנִּים
 שְׂלְעִיל, שְׂמוֹתָם תְּלוּיִים בְּסִפְרֵירוֹת,
 וְלִשְׂמוֹתֵיהֶם יֵשׁ לְכָל אֶחָד פְּסוּק עַל שְׂמוֹ.
 וְכָל הַמְּלָאכְיָא שְׂפּוּסִיהֶם סוּסֵי אִשָּׁא,
 וּמְרַבְבוּתֵיהֶם אִשָּׁא, וּקְשָׁתוֹתֵיהֶם אִשָּׁא,
 וְרִמְחֵיהֶם אִשָּׁא, וְכָל כְּלֵי הַקָּרֵב שְׂלָהֶם אִשָּׁא
 - יְסוּדָם בְּגִבּוֹרָתָהּ, וּמְלָאכְיָא חֲבָלָה שְׂהֵם

דָּא אִית לְבַר נִשׁ לְאַמְלָכָא יְהו"ה בְּכָל סְפִירָן, וּבְכָל
 כְּרִסְיִין, וּבְכָל מוֹלָאכִין, וּבְכָל אַבְר וְאַבְר וְדַבַּר נִשׁ,
 דְּלִית אֲתַר פְּנּוּי מַנְיָה לָא בְּעֵלְאִין וְלֹא בְּתַתְּאִין,
 יְהו"ה לָא אֲתַקְרִי בְּיַחְדָּא דְּאַרְבַּע אֲתָוּוּן אֱלָא
 בְּעֵלְת הָעֵלּוֹת דְּמִיחַד לֹוּן, וּבְגִין דְּאִיהוּ מִיחַד (דף ע"א)
 אֲרַבַּע אֲתָוּוּן, בִּיה אֲתַקְרִיאוּ יְהו"ה בְּיַחְדָּא דְּדָא
 יְהו"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד, וּבְגִין דָּא שְׁוֵי אֲמוּנָה
 דְּיִשְׂרָאֵל בְּאַרְבַּע אֲתָוּוּן אֱלִין, וְכָל שְׁמָהּן שְׁוֵי כְּנֻיִין
 לְשְׁמָא דָּא, לִית שְׁמָא עַד אִין סוּף וְעַד אִין תְּכַלִּית
 רַבְרָבָא וְשַׁלְטָנָא מִן דָּא, לְעֵילָא עַד אִין סוּף,
 וְלַתְּתָא עַד אִין תְּכַלִּית, וְכָל חֵילִין וּמִשְׁרֵיִן מַנְיָה
 דְּחֵילִין וּמִזְדַּעֲזְעִין.

תְּקוּנַת תְּמַנְיָא וְחַמְשִׁין

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים (אִיהוּ) אֶת, בַּת יְחִידָה

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

בְּאַרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ, וְאֵת כָּל הַשְּׁמוֹת
 שֵׁם כְּנֻיִים לְשֵׁם הַזֶּה, אִין שֵׁם עַד אִין
 סוּף וְעַד אִין תְּכַלִּית גְּדוֹל וְשְׁלִיט מְזִה,
 לְמַעְלָה עַד אִין סוּף, וְלְמַטָּה עַד אִין
 תְּכַלִּית, כָּל הַחֵילוֹת וְהַמְּחַנּוֹת מִפְּנֵי
 פּוֹחַדִים וּמִזְדַּעֲזְעִים.

תְּקוּן שְׁמוֹנָה וְחַמְשִׁים

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, (הִיא) אֶת, בַּת
יְחִידָה הִיא בַת מְלֶךְ פְּנִימָה, (הִיא) אֶת

יְהו"ה בְּכָל הַסְּפִירוֹת וּבְכָל הַכְּסָאוֹת
 וּבְכָל הַמּוֹלָאכִים וּבְכָל אֵיבָר וְאֵיבָר שֶׁל
 הָאָדָם, שְׁאִין מְקוֹם פְּנּוּי מִפְּנֵי, לָא
 בְּעֵלְיוֹנִים וְלֹא בְּתַתְּוֹנִים, יְהו"ה לָא
 נִקְרָא בְּיַחְדָּא שֶׁל אֲרַבַּע הָאוֹתִיּוֹת, אֱלָא
 בְּעֵלְת הָעֵלּוֹת שֶׁמִּיחַד אוֹתָם, וּמִשׁוּם
 שֶׁהוּא מִיחַד אֲרַבַּע אוֹתִיּוֹת, נִקְרָאוּ בוֹ
 יְהו"ה בְּיַחְדָּא אֶחָד יְהו"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ
 אֶחָד, וּמִשׁוּם זֶה שֵׁם אֵת אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל

אִיהִי בֵּת מְלֶךְ פְּנִימָה, (אִיהִי) אֶת אֲמַתָּא דִּילָהּ,
 וְעָלָה אֶתְמַר (בראשית ב כא) וַיִּפֹּל יְהוָה אֱלֹהִים תְּרַדְמָה
 עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן וְכוּ', מֵאֵי וַיִּסְגֹּר, פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן
 וְאָמַר, וַיְרִיחוּ סוּגְרָת וּמְסוּגְרָת (יהושע ו טו), מֵאֵי וַיְרִיחוּ,
 דָּא אִיהִי יְרֵחַ דְּאִיהִי גוּפָא דִּילָהּ, אֲמַתָּא מְבַרְתָּא
 דְּמִלְכָא, דְּאִיהִי נְקוּדָה דִּילָהּ, סוּגְרָת וּמְסוּגְרָת
 מְלֻגָא, בְּגוּוּנָא דָּא ב.

וּבְגִינָה אֶתְמַר (שמות כה כז) לְעַמַּת הַמְּסוּגְרָת תַּהֲיִינָה
 הַטְּפָעוֹת וְגוֹמַר, מֵאֵי הַטְּפָעוֹת אֵלֶיךָ תֵּרִין
 אֲוִדְנִין דְּלִבָּא דְּאִינוּן עֵגוּלִין פְּטָפָעוֹת, וְלִבָּא אִיהוּ
 לְשִׁמְאָלָא, הָכִי פְתוּרָא צְרִיךְ לְשִׁמְאָלָא, שְׁלַחַן
 בְּצַפּוֹן, לְבָתִּים לְבָדִים (שם), מֵאֵי לְבָתִּים אִינוּן תֵּרִי
 בְּתֵי לִבָּא, מֵאֵי לְבָדִים אִינוּן תֵּרִין כְּלִיין, תְּרוּוֹיִיחוּ
 לְבָר, עֲלִיִּיחוּ אֶתְמַר (שם כו כד) וְהָיוּ תֹאמָם מְלֻמְטָה,
 תֵּרִי בְּנִפִי רִיאָה, וַיִּחְדָּיו יִהְיוּ תַמִּים עַל רֵאשׁוֹ, וּבְגִין

לשון הקודש

הַטְּפָעוֹת וְגוֹמַר, מַה זֶה הַטְּפָעוֹת? אֵלּוּ שְׁנֵי
 הָאֲזִנִּים שֶׁל הַלֵּב, שֶׁהֵם עֵגוּלִים פְּטָפָעוֹת,
 וְהַלֵּב הוּא לְשִׁמְאָל, כִּד הַשְּׁלַחַן צְרִיךְ
 לְשִׁמְאָל, שְׁלַחַן בְּצַפּוֹן. לְבָתִּים לְבָדִים,
 מַה זֶה לְבָתִּים? אֵלּוּ שְׁנֵי בְּתֵי הַלֵּב. מַה
 זֶה לְבָדִים? אֵלּוּ שְׁתֵּי הַכְּלִיִּים, שְׁנֵינֵיהֶם
 בְּחוּץ, עֲלֵיהֶם נֹאמַר וְהָיוּ תֹאמָם
 מְלֻמְטָה, שְׁנֵי בְּנֵי רֵאָה, וַיִּחְדָּו יִהְיוּ

הָאָמָה שְׁלָה, וְעָלֶיהָ נֹאמַר וַיִּפֹּל יְהוָה
 אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן וְכוּ',
 מַה זֶה וַיִּסְגֹּר? פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר:
 וַיְרִיחוּ סוּגְרָת וּמְסוּגְרָת, מַה זֶה וַיְרִיחוּ? זֶהוּ
 הַיְרֵחַ שֶׁהוּא הַגּוּף שְׁלָה, הָאָמָה מִבֵּת
 הַמְּלֶכֶת, שֶׁהִיא הַנְּקוּדָה שְׁלָה, סוּגְרָת
 וּמְסוּגְרָת מְבַרְתִּים כְּמוֹ זֶה: ב.
 וּבְשִׁבְלָה נֹאמַר לְעַמַּת הַמְּסוּגְרָת תַּהֲיִין

דְּשָׁמִיעָה תְּלִיא בְּלָבָא, אוֹקְמוּהוּ מֵאֲרִי מִתְּנִיתִין
תְּלַב שׁוֹמֵעַ.

תָּא תְּזִי, אֲתָמַר בְּהַאי צִלְע (בראשית ב כב) וַיִּקַּח,
וּלְבָתֵּר וַיִּבֶן יְהו"ה אֱלֹהִים אֶת הַצִּלְע, מֵאִי
וַיִּבֶן, אֵלָא (מלכים א ח יג) בָּנָה בְּנֵיתִי בֵּית זְבַל לָךְ וְגוֹמַר,
וְהַבֵּית בְּהַפְּנוֹתוֹ אֲבָן שְׁלֵמָה מִסֵּעַ נִבְנָה, תְּרִי בְּתִי
לָבָא אֵינוֹן תְּרִי בְּנִינִין דְּהַאי קָרָא, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב (שם ו ז) וְהַבֵּית בְּהַפְּנוֹתוֹ דָּא בֵּית רֵאשׁוֹן, אֲבָן
שְׁלֵמָה מִסֵּעַ נִבְנָה דָּא בֵּית שְׁנִי, וְלִקְבְּלֵיהוּ אָמַר
בָּנָה בְּנֵיתִי תְּרִין בְּנִינִין, חַד אֲתִקְרִיאַת בְּנִינָא
דְּאִימָא עֲלָאָה, וְתַנְיָנָא בְּנִינָא דְּאִימָא תַתָּאָה.

וְעוֹד וַיִּבֶן, לִישָׁנָא וְאַפְּנָה גַם אָנְכִי מִמְּנָה (בראשית ל
א), בְּנִינָא דִּיבּוּם, וּכְמָה דְּהַאי נְקוּדָה אִיהִי
סוּגְרָת וּמְסוּגְרָת, חָכִי צְרִיכָה בְּרִתָּא דְּאִיהִי בְּתוּלָה,

לשון הקודש

בְּהַפְּנוֹתוֹ – זֶה בֵּית רֵאשׁוֹן, אֲבָן שְׁלֵמָה
מִסֵּעַ נִבְנָה – זֶה בֵּית שְׁנִי, וּכְנִגְדָם אָמַר
בָּנָה בְּנֵיתִי – שְׁנֵי בְּנִינִים, אֶחָד נִקְרָא
הַבְּנִין שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה, וְהַשְּׁנֵי הַבְּנִין
שֶׁל הָאֵם הַתַּתְּחוֹנָה.

וְעוֹד וַיִּבֶן, לִישׁוֹן וְאַפְּנָה גַם אָנְכִי מִמְּנָה,
הַבְּנִין שֶׁל יבּוּם, וּכְמוֹ שֶׁהִנְקָדָה הוּא הִיא
סוּגְרָה וּמְסוּגְרָת, כִּד צְרִיכָה הַבְּתָא, שְׁהִיא

תָּמִים עַל רֵאשׁוֹן, וּמְשׁוּם שְׁשָׁמִיעָה תְּלוּיָה
בְּלָב, פְּרִשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה הַלֵּב שׁוֹמֵעַ.
בָּא וְרָאָה, נְאֻמַר בְּצִלְע הוּוּ וַיִּקַּח, וְאַחַר
כִּד וַיִּבֶן יְהו"ה אֱלֹהִים אֶת הַצִּלְע. מַה זֶה
וַיִּבֶן? אֵלָא בָּנָה בְּנֵיתִי בֵּית זְבַל לָךְ
וְגוֹמַר, וְהַבֵּית בְּהַפְּנוֹתוֹ אֲבָן שְׁלֵמָה מִסֵּעַ
נִבְנָה. שְׁנֵי בְּתִי הַלֵּב, הֵם שְׁנֵי בְּנִינִים שֶׁל
הַכְּתוּב הַזֶּה, זְהוּ שְׁכָתוּב וְהַבֵּית

לְמִיתָיו סְגוּרָה וּמְסוּגָרַת בְּבֵית אָבִיהָ, (שם כד) בְּתוּלָה
 וְאִישׁ לֹא יִדְעָה (שם כד טז), וְתִרְדַּד הָעֵינָה דָּא בַּת עֵינָא,
 סוּגָרַת וּמְסוּגָרַת בְּעֵינָא, וְתִלַּת גְּוֹנִין סַחְרִין לָהּ,
 וְעַלְיָהּוּ אֶתְמַר (איוב לג כד) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֱלֹהִים
 פְּעָמִים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר. וְכֵן נָחִית לִזְנוּן מִשָּׁה
 אוֹרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל מִינָהּ, אָמַר הָיוּ נְכוּנִים לְשִׁלְשֵׁת
 יָמִים אֶל תְּנַשּׁוּ אֶל אִשָּׁה (שמות יט טו), שְׁלֹשֶׁת יָמִים
 לְקַבֵּל תִּלַּת גְּוֹנִין דְּעֵינָא, וְאִיהִי טְמִירָא וְסַחְרָא
 בְּהוֹן, וְאִישׁ לֹא יִדְעָה בְּהוֹן, עַד דְּאֶתְפְּשִׁטַּת מְנִייהוּ.
 וּבְהַהוּא זְמַנָּא דְּאֶתְפְּשִׁטַּת מֵאֲלִין לְבוּשִׁין,
 אֶתְיַחֲדַת עִם בְּעֵלָה בְּקִרְוֹב בְּשָׂרָא, הִדָּא
 הוּא דְכָתִיב (בראשית ב כג) עֵצִים מִעֲצָמֵי וּבִשָּׂר מִבִּשְׂרֵי
 לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לְקָחָהּ זֹאת, עַל כֵּן
 יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ
 לְבָשָׂר אֶחָד, דְּכֵן דְּרַבָּא לְאֶתְיַחֲדָא דְכַר וְנוֹקְבָא

לְזוֹן הַקּוּדֵשׁ

שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּגִיד שְׁלֹשֶׁת הַגְּוֹנִים שֶׁל
 הָעֵינַן, וְהִיא טְמִירָה וְנִסְתָּרַת בְּהֵם, וְאִישׁ
 לֹא יִדְעָה בְּהֵם, עַד שֶׁהִתְפַּשְּׁטָה מֵהֵם.
 וּבְאֹתוֹ זְמַן שֶׁהִתְפַּשְּׁטָה מֵהַלְבוּשִׁים
 הַלְלוּ, מִתְיַחֲדַת עִם בְּעֵלָה בְּקִרְוֹב בְּשָׂר.
 זֶהוּ שְׁכַתוֹב עֵצִים מִעֲצָמֵי וּבִשָּׂר מִבִּשְׂרֵי
 לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לְקָחָהּ זֹאת,
 עַל כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק

בְּתוּלָה, לְהִיּוֹת סְגוּרָה וּמְסוּגָרַת בְּבֵית
 אָבִיהָ, בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא יִדְעָה. וְתִרְדַּד
 הָעֵינָה, זֹו בַּת הָעֵינַן, סוּגָרַת וּמְסוּגָרַת
 בְּעֵינַן, וְשִׁלְשָׁה גְּוֹנִים סוּבְבִים אוֹתָהּ,
 וְעַלְיָהּם נֶאֱמַר הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֱלֹהִים
 פְּעָמִים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר, וּבִשְׁהוֹרִיד לְהֵם
 מִשָּׁה תוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל מִמִּנָּהּ, אָמַר, הָיוּ
 נְכוּנִים לְשִׁלְשֵׁת יָמִים אֶל תְּנַשּׁוּ אֶל אִשָּׁה,

בְּקִרְוּב בְּשָׂר, וְדָא דְבוּקָא (נ"א קורבא) דִּיתְחַדָּא
 דְלֵעִילָא, דְלֵא יְהֵא דְכָר חוּצִין, וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהוּ
 מֵאֲרִי מִתְנִיתִין, דְכֵד בְּר נֶשׁ מְצִלִי וּמְיִיחַד קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּשְׂכִינְתֵיהּ דְלֵא יְהֵא דְכָר חוּצִין בִּינֵו
 לְבִין הַקִּיר, שְׂכִינְתֵיהּ (קרקוריה דקיר קירות הלב), דְלֵא
 יַעֲבִיד פְּרוּד וְקַצוּץ בֵּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וּשְׂכִינְתֵיהּ, וְרוּא דְמַלְה וַיְהִיו שְׁנֵיהֶם עְרוּמִים הָאָדָם
 וְאִשְׁתּוּ (שם כה), עְרוּמִים בְּקִרְוּב בְּשָׂרָא בְּלֵא לְבוּשָׁא
 בְּלָל, וּבְהֵהוּא זְמַנָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתֵיהּ
 בַּחֲדָא בְּלֵא לְבוּשָׁא בְּלָל, אֲתִמַּר בֵּיהּ (ישעיה ל כ) וְלֵא
 יַפְנֵף עוּד מוֹרִיךְ, וְהִיו עֵינֵיךְ רוֹאוֹת אֶת מוֹרִיךְ.

אָמַר לֵיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, מַאי סִיּוּמָא דְקָרָא
 (בראשית ב כה) וְלֵא (דף צב ע"ב) יִתְבוּשְׁשׁוּ, אָמַר לֵיהּ
 בְּרִי בְּאַתֵּר דְאִית עֲרוּהָ אִית בְּשֵׁת, וְדָא אִיהוּ יָרָא

לשון הקודש

ושכינתו, וסוד הדבר - ויהיו שניהם
 ערומים האדם ואשתו, ערמים בקרוב
 בשר בלי לבוש כלל, ובאותו הזמן
 שהקדוש ברוך הוא ושכינתו באחד בלי
 לבוש כלל, נאמר בו ולא יפנף עוד
 מוריך והיו עיניך רואות את מוריך.

אמר לו רבי אלעזר: אבא, מהו סיום
 הכתוב ולא יתבוששו? אמר לו: בני,
 במקום שיש ערוה יש בשת, והוה ירא

באשתו והיו לבשר אחד. שפך הדבר
 להתיחד זכר ונקבה, בקרוב בשר, וזה
 הדבוק (הקרב) של היחוד שלמעלה, שלא
 יהיה דבר חוצין, ומשום זה פרשוהו
 בעלי המשנה, שבשארדם מתפלל ומיחד
 את הקדוש ברוך הוא עם שכינתו שלא
 יהיה דבר חוצין בינו לבין הקיר,
 שכינתו, (קרקורו של הקיר קירות הלב), שלא
 יעשה פרוד וקצוץ בין הקדוש ברוך הוא

בִּשְׁת, וּמָאן דְּלִית לִיה בִּשְׁת בּוּדְאֵי לָא עָמְדוּ רַגְלֵי
 אֲבָהֵתוּי עַל טוּרָא דְסִינֵי, וּבִשְׁת אִיהוּ בְּתִלְת גְּוֹנִין
 חָזוּר וְסוּמְק וְיִרְזַק בְּאַנְפִּין, דְּאַתְמַר בְּהוּן (ישעיה כט כב)
 לֹא עֲתָה יְבוּשׁ יַעֲקֹב בְּגִזּוֹן סוּמְק וְיִרְזַק, וְלֹא עֲתָה
 פָּנָיו יִחְזוּרוּ (ס) בְּגִזּוֹן חָזוּר, וְאַלִּין תְּלַת גְּוֹנִין דְּאִית
 בְּהוּן בִּשְׁת אֵלִין אֵינּוּן תְּלַת גְּוֹנִין דְּתִלְת קְלִיפִין
 דְּאַגְזוּא, דְּאֵינּוּן עֲרִיין דְּבְּהוּן אֶתְלַבֶּשֶׁת קִשְׁת
 וְאַתְחַזִּיא בְּהוּן.

וּבְגִין דְּאֵינּוּן עֲרִיזוֹת תְּלַת קְלִיפִין, אֶתְמַר בְּהוּן
 אֵין דוֹרְשִׁין בְּעֲרִיזוֹת בְּשִׁלְשָׁה, וְאַסִּיר
 לְאַסְתַּבְּלָא בְּהוּן, וּבְגִין דָּא אֶסִּיר לְעַמָּא קְדִישָׁא
 לְאַסְתַּבְּלָא בְּגִזּוֹנִין דְּקִשְׁת, וְדָא רָזָא דְעֶרְלָה דְּאִית
 לָהּ תְּלַת קְלִיפִין, דְּצָרִיךְ לְאַעֲבָרָא לִזְוֹן מֵאוֹת בְּרִית
 קְדֵשׁ, וּמִיד וְרֵאִיתִיהָ לְזִכּוֹר בְּרִית עוֹלָם (בראשית ט טז),
 וְעַל אֵלִין תְּלַת קְלִיפִין אֶתְמַר (שמות ג ה) שֶׁל נְעֻלְיךְ

לשון הקודש

שִׁבְהֵם מִתְלַבֶּשֶׁת הַקִּשְׁת וְנִרְאִית בְּהֵם.
 וּמִשׁוּם שְׂאוֹתֵן עֲרִיזוֹת - שְׁלֹשׁ קְלִפּוֹת,
 נֶאֱמַר בְּהֵם אֵין דוֹרְשִׁים בְּעֲרִיזוֹת
 בְּשִׁלְשָׁה, וְאַסִּיר לְהִסְתַּבֵּל בְּהוּן, וּמִשׁוּם
 זֶה אֶסִּיר לְעַם הַקְּדוּשׁ לְהִסְתַּבֵּל בְּגִזּוֹן
 הַקִּשְׁת, וְזֶה סוּד הָעֶרְלָה שֵׁישׁ לָהּ שְׁלֹשׁ
 קְלִפּוֹת שְׁצָרִיךְ לְהַעֲבִירֵם מֵאוֹת בְּרִית
 הַקְּדֵשׁ, וּמִיד וְרֵאִיתִיהָ לְזִכּוֹר בְּרִית עוֹלָם,

בִּשְׁת, וּמִי שְׂאִין לוֹ בִּשְׁת, בּוּדְאֵי לֹא
 עָמְדוּ רַגְלֵי אֲבוֹתָיו עַל הַר סִינֵי, וְהַבִּשְׁת
 הוּא בְּשִׁלְשָׁה גְּוֹנִים, לְבָן אָדָם וְיִרְזַק
 בְּפָנִים, שְׁנַאֲמַר בְּהֵם וְלֹא עֲתָה יְבוּשׁ
 יַעֲקֹב, בְּגִזּוֹן אָדָם וְיִרְזַק, וְלֹא עֲתָה פָּנָיו
 יִחְזוּרוּ, בְּגִזּוֹן לְבָן, וּשְׁלֹשֶׁת הַגְּוֹנִים הִלְלוּ
 שֵׁישׁ בְּהֵם בִּשְׁת, אֵלוֹ הֵם שְׁלֹשֶׁת הַגְּוֹנִים
 שֶׁל שְׁלֹשׁ קְלִפּוֹת הָאֲגוּזָה, שֶׁהֵם עֲרִיזוֹת,

מֵעַל רַגְלֶיךָ, וּמִיַּד וּרְאִיתִיהָ, וּבִזְמַנָּא דְּמִשָּׁה הָוּה
 מִתְּלַבֵּשׁ בְּהוֹן, מַה פְּתִיב בֵּיהּ (שם) אַל תִּקְרַב הַלּוֹם,
 מִיַּד דְּאַתְּפִשֵׁט מִנִּיּהוּ אֶתְקָרִיב תַּמָּן.

וְדָא רֻזָּא דְקַרְבָּנָא, דְּהָוּה נְחִית אִשָּׁא לְאַדְלָקָא
 אֵלִין תְּלַת קְלִיפִין, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (ויקרא ו'
 ב) זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה הִיא הָעוֹלָה עַל מוֹקְדָה וְגוֹמֵר,
 הָא תְּלַת גְּנוּנִין דְּאִשָּׁא, דְּהוּוּ נְחִיתִין בְּתַלְתִּי צְלוֹתִין
 לְאַדְלָקָא וְלֹאֻקְדָּא אֵלִין קְלִיפִין, וּבְהַהוּא זְמַנָּא
 הָוּה קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא מִתְקָרַב בְּשְׂכִינְתִּיהּ, וְהוּוּ
 מִתְקָרְבִין אֶתְוֹן דִּילִיהּ י' בְּה' ו' בְּה', וּבִזְמַנָּא דְּהוּוּ
 מִתְּלַבֵּשִׁין בְּאֵלִין קְלִיפִין, אֶתְמַר בְּהוֹן (שם יג ו') לֹא
 תִקְרַבו לְגִלּוֹת עֲרוּהּ, וְלֹא צְרִידָא לְקָרְבָּא אֶתְוֹן י'
 בְּה' ו' בְּה'.

לשון הקודש

שְׁהִיו יוֹרְדִים בְּשַׁלְשׁ תְּפִלוֹת לְהַדְלִיק
 וְלִשְׂרֹף אֶת הַקְּלָפוֹת הַלְלוּ, וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן
 הָיָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְקָרַב
 לְשְׂכִינְתּוֹ, וְהָיוּ מִתְקָרְבִים אוֹתֵינוּ י' עִם
 ה' ו' עִם ה', וּבִזְמַן שְׁהִיוּ מִתְּלַבֵּשִׁים
 בְּקְלָפוֹת הַלְלוּ, נֹאמַר בְּהֵם לֹא תִקְרַבו
 לְגִלּוֹת עֲרוּהּ, וְלֹא צְרִידָא לְקָרְבֵי אוֹתֵינוּ י'
 עִם ה', ו' עִם ה'.

וְעַל שְׁלֹשֶׁת הַקְּלָפוֹת הַלְלוּ נֹאמַר שֶׁל
 נְעִלִידָא מֵעַל רַגְלֶיךָ, וּמִיַּד וּרְאִיתִיהּ, וּבִזְמַן
 שְׁמִשָּׁה הָיָה מִתְּלַבֵּשׁ בְּהֵם, מַה פְּתוּב בּוּ?
 אַל תִּקְרַב הַלּוֹם, מִיַּד שְׁהַתְּפִשֵׁט מִהֵם,
 הַתְּקָרַב לְשֵׁם.

וְזָה סוּד הַקְּרָבָן, שְׁהִיתָה יוֹרְדַת אִשׁ
 לְהַדְלִיק אֶת שְׁלֹשׁ הַקְּלָפוֹת הַלְלוּ, וְהוּוּ
 שְׁכָתוּב זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה הִיא הָעֵלָה עַל
 מוֹקְדָה וְגוֹמֵר, הָרִי שְׁלֹשָׁה גְּנוּנִים שֶׁל אִשׁ,

ובגין דא תקינו תלת צלותין בכל יומא,
 לאעברא תלת קליפין אלין דערלה מאות
 ברית דאיהי שכינתא, ובדא שריא בתלת גוונין
 נהרין, דאינון כהנים לויים וישראל, דעלייהו
 אתמר (שיר ז ב) מה יפו פעמוך בנעלים בת נדיב,
 ואינון נעילת חגין וזמנין ומועדין, דעלייהו אתמר
 (שמות כג יד) שלש רגלים תחג לי בשנה, תלת קליפין
 עלייהו אתמר (בראשית ג כא) ויעש יהו"ה אלהים לאדם
 ולאשתו פתנות עור וילבישם, בקדמיתא פתנות
 אור, ולבתר דחאבו פתנות עור, מעור דאיהו
 משכא דחויא, ולשבעין שנין אתפשט החוא (חויא)
 (נ"א משכא) מניה.

דתלת גוונין דלבושין דשכינתא אינון תלת ווי"ן
 דויסע ויבא ויט, בזמנא דמתעברין
 פתנות עור דחויא, נהרין תלת גוונין דנהורא

לשון הקודש

ולכן תקנו שלש תפלות בכל יום,
 להעביר את שלש הקלפות הללו של
 ערלה מאות הברית, שהיא השכינה,
 וכוונה שורה בשלשה גוונים מאירים, שהם
 כהנים לויים וישראל, שעליהם נאמר מה
 יפו פעמוך בנעלים בת נדיב, והם נעילת
 חגים וזמנים ומועדים, שעליהם נאמר
 שלש רגלים תחג לי בשנה, שלש
 הקלפות, עליהן נאמר ויעש יהו"ה
 אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור
 וילבישם, בראשונה פתנות אור, ואחר
 שחטאו - פתנות עור, מעור שהוא עור
 הנחש, ולשבעים שנים מתפשט אותו
 (הנחש) (העור) ממנו.
 ששלשה גוונים של לבושים של
 השכינה הם, שלש ווי"ם של ויסע ויבא

דְּשִׁכְנִיתָא, וּמִיָּד וּרְאִיתִיהָ לְזִכּוֹר בְּרִית עוֹלָם, וְאִינוּן
 תְּלַת וָוִין אִינוּן תְּלַת גְּגִין דְּאֵת ב, חַד לְשִׁמְיָא וְחַד
 לְאַרְעָא וְחַד לְיַמָּא, וּמַהֲאֵי ב' תְּלִיין שְׁבַעִין גְּוֹזִין,
 וְאִינוּן שְׁבַעִין וְתֵרִין, דְּעֲלִייהוּ אֲתָמַר (ישעיה יט א) הִנֵּה
 יְהוָה רוֹכֵב עַל עָב קַל וּבָא מִצְרַיִם, עַל עָב
 בְּשַׁבְעִין וְתֵרִין גְּוֹזִין נְהִירִין, וּמִיָּד (שם) וְנָעוּ אֱלִילֵי
 מִצְרַיִם מִפְּנֵיו.

וְאִינוּן תְּלַת גְּוֹזִין רְמִיזוּן בְּה', ה' תְּלַת גְּגִין דִּילָהּ
 אִינוּן לְבוּשֵׁין נְהִירִין דְּבִרְתָּא דְּמִלְכָּא,
 דְּאִיהִי י' בַּת עֵין, וְאִיהִי חֲמִשׁ אֲלִפִין שְׁנִין דְּבִרְיָאֵת
 עֲלִמָּא, וְאִיהִי ה' זַעֲרָא דְּאַבְרָהָם דְּדִרְגִיָּה חֲס"ד,
 דְּסָלִיק לְשַׁבְעִין וְתֵרִין, ה' י' מִן אֱלֹהִים. ה"י מִן
 יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. (נ"א יו"ד ה"י וְא"ו ה"י). ה' לְבוּשָׁא
 דְּכַסֵּי עַל י'.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

וּמִיָּד וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו.
 וְאִתְּבַר שְׁלֹשָׁה גְּוִיִּים רְמִיזוּם בְּה', ה',
 שְׁלֹשָׁה נְגוּת שְׁלָהּ הֵם מְלַבּוּשִׁים מְאִירִים
 שֶׁל בַּת הַמֶּלֶךְ, שְׁהִיא י' בַּת עֵין, וְהִיא
 חֲמִשַּׁת אֲלָפֵי שָׁנִים שֶׁל בְּרִיאַת הָעוֹלָם,
 וְהִיא ה' קְמָנָה שֶׁל אַבְרָהָם שְׁדִרְגָתוֹ
 חֲס"ד, שְׁעוֹלָה לְשַׁבְעִים וּשְׁתַּיִם, ה' י' מִן
 אֱלֹהִים, ה"י מִן יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. (י"ד
 ה"י וְא"ו ה"י). ה' לְבוּשׁ שְׁמִכְסָּה עַל י'.

וַיֵּט, בְּזִמְן שְׁמַעְבְּרִים כְּתוּבוֹת עוֹר הַנֶּחֱשׁ,
 מְאִירִים שְׁלֹשָׁה גְּוִיִּים שֶׁל אֹזֶר הַשְּׁכִינָה,
 וּמִיָּד וּרְאִיתִיהָ לְזִכּוֹר בְּרִית עוֹלָם, וְאוֹתָם
 שְׁלֹשׁ וָוִיִּים הֵם שְׁלֹשָׁה נְגוּת שֶׁל הָאוֹת ב,
 אֶחָד לְשָׁמַיִם, אֶחָד לְאַרְצָא וְאֶחָד לְיָם.
 וּמַהֲב' הַזֶּה תְּלוּיִים שְׁבַעִים גְּוִיִּים, וְהֵם
 שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם, שְׁעֲלִיהֶם נֶאֱמַר הִנֵּה
 יְהוָה רוֹכֵב עַל עָב קַל וּבָא מִצְרַיִם, עַל
 עָב, בְּשַׁבְעִים וּשְׁנַיִם גְּוִיִּים מְאִירִים,

תקונא תשעה וחמשינ

בְּרֵאשִׁית כִּי בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט (שם כו טז), דְּאִינוּן
 פְּתָנוּת עוֹר דְּצָרִיךְ בְּהוֹן הַבְּדֻלָּה, פִּד
 אָמְרִין יִשְׂרָאֵל בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ, וְאָמְרִין הַמְּבַדִּיל
 בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ. (דף צג ע"א). חֹשֶׁךְ אוֹכְמִין, פְּתָנוּת עוֹר
 דִּילִיָּה אוֹכְמִין, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (שיר ה יא) שְׁחֹרוֹת
 פְּעוּרָב, (בראשית ג א) וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִנִּיּוּהוּ, דְּלִכְל
 חִיָּה בְּרָא לְבוּשִׁין, וְלִכְל בְּרִיין דְּאִתְבְּרִיאֵוּ בְּשִׁית
 יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית, וְאִשְׁתְּאַרוּ גּוֹפִין דְּמִזִּיקִין לְמַעַבְד
 וְלֹא עָבִיד לוֹן, בְּגִין דִּיהוּה עָרְב שַׁבַּת, וְדֹא אִיהוּ
 אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת, וּבְגִין דָּא
 וְהִנָּחֵשׁ חִיָּה עָרוֹם מִכָּל חֵית הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה
 יְהוָה אֱלֹהִים (בראשית ג א), דְּלִכְלָהוּ עָבִד לְבוּשִׁין, וְלִיָּה
 לָא עָבִד, בְּגִין דִּיהוּ מִזִּיקִין דְּעֵלְמָא.

לשון הקודש

תקון תשעה וחמשים

מלבושים ולכל הבריות שנבראו בששת
 ימי בראשית, ונשארו הגופים של
 המזיקים לעשות ולא עשה אותם, משום
 שהיה ערב שבת, וזהו אשר ברא
 אלהים לעשות, ומשום זה והנחש היה
 ערום מכל חית השדה אשר עשה ה'
 אלהים, שלכלם עשה לבושים, ולו לא
 עשה, משום שהיו המזיקים של העולם.

בְּרֵאשִׁית, כִּי בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט, שְׁחֵם
 פְּתָנוּת עוֹר שְׁצָרִיךְ בְּהֵם הַבְּדֻלָּה,
 בְּשֹׂאמְרִים יִשְׂרָאֵל בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ,
 וְאִמְרִים הַמְּבַדִּיל בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ. חֹשֶׁךְ
 שְׁחַר, פְּתָנוּת הָעוֹר שְׁלוֹ שְׁחוּרִים,
 שְׁנֹאמֵר בְּהֵם שְׁחֹרוֹת פְּעוּרָב, וְהִנָּחֵשׁ
 חִיָּה עָרוֹם מֵהֵם, שְׁלִכְל חִיָּה בְּרָא

וְאִמְרֵי לֹא עֲבִיד לֹון, בְּגִין דְּהוּה לִיָּה לְמַבְרִי
 לְאָדָם עֶרְב שַׁבַּת, וּבְגִינִיה לֹא פָּרָא לֹון,
 וּבְגִין דָּא עָאֵל קִנְיָה בְּלִבֵּיה דְּחַוְיָא עִם אָדָם, בְּגִין
 דְּאִשְׁתָּאֵר עָרוֹם בְּגִינִיה בְּלֹא לְבוּשִׁין, וְאִיהוּ גָרָם
 לְבַתָּר דְּאִתְּפִשֵׁט אָדָם מִלְּבוּשׁוֹ, וְיָרִית לֹון נְמָרוֹד
 וְעָשׂו, דְּהוּה עָשׂו דִּיּוֹקְנִיה דְּחַוְיָא, וּבְגִין דָּא וְהִנְחֵשׁ
 הָיָה עָרוֹם, עָרוֹם לְבִישׁ, וְדָגְרָם בְּעָרְמָה דִּילִיָּה
 נוֹקְבָא בִישָׂא סָם הַמּוֹת מִיתָה לְאָדָם וְלֹאֲתִיָּה,
 וְעָרְמָה דִּילִיָּה הוּה דְּפִתִי לְחוּה, בְּגִין דְּדַעְתָּן שֶׁל
 נָשִׁים קָלָה, וּמָה אָמַר לָהּ (שם) וַיֹּאמֶר הִנְחֵשׁ אֶל
 הָאִשָּׁה אֵף כִּי אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכֹּל עֵץ
 הַגֵּן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אָמַר, אֶלָּא מִכֹּל עֵץ
 הַגֵּן אֶכֶל תֹּאכַל, דְּאִיהוּ לֹא מִנֵּי לִיָּה דְּלֹא לְמִיכַל
 אֶלָּא מִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, דְּאִיהוּ עֶרְבוּבִיָּא דְּטוֹב
 וְרָע, אִילְנָא דְּשִׁקְרָא, חַד בְּלָב וְחַד בְּפִתָּה, לְבִיָּה מְלִי

לשון הקודש

ערום לרע, שגָרָם בְּעָרְמָתוֹ לְנִקְבָה רָעָה,
 סָם הַמּוֹת, מִיתָה לְאָדָם וְלֹאֲשִׁתּוֹ,
 וְעָרְמָתוֹ הִיָּתָה שֹׁפְתָה אֶת חוּה, מִשּׁוּם
 שִׁדְעָתָן שֶׁל נָשִׁים קָלָה, וּמָה אָמַר לָהּ?
 וַיֹּאמֶר הִנְחֵשׁ אֶל הָאִשָּׁה אֵף כִּי אָמַר
 אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכֹּל עֵץ הַגֵּן,
 וְהַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא אָמַר, אֶלָּא מִכֹּל
 עֵץ הַגֵּן אֶכֶל תֹּאכַל, שֶׁהוּא לֹא עוֹה אֹתוֹ

וְלִמָּה לֹא עָשָׂה אוֹתָם? מִשּׁוּם שֶׁהִיָּה לוֹ
 לְבָרָא אָדָם בְּעֶרְב שַׁבַּת, וּבְגִלְלוֹ לֹא
 בָּרָא אוֹתָם, וּמִשּׁוּם זֶה נִכְנָסָה קִנְיָה
 לְלִבּוֹ שֶׁל הִנְחֵשׁ עִם אָדָם, מִשּׁוּם שֶׁנִּשְׁאָר
 עָרוֹם בְּגִלְלוֹ לְלֹא מִלְּבוּשִׁים, וְהוּא גָרָם
 אַחַר כֵּן שֶׁהִתְפִּשֵׁט אָדָם מִלְּבוּשׁוֹ, וְיָרִשׁ
 אוֹתָם נְמָרוֹד וְעָשׂו, שֶׁעָשׂו הִיָּה דְּמוֹת
 הִנְחֵשׁ, וּמִשּׁוּם זֶה וְהִנְחֵשׁ הִיָּה עָרוֹם,

שְׁקָרָא, וּפְתִי בְּפִוְמִיהּ בְּמַלְיָן דְּקִשׁוּט.
 וְחִוְיָא בִישָׂא אַעְבַּר הָכָא עַל לֹא תַעְנֶה בְּרַעְדָּ
 עַד שְׁקָר (שמות כ יג), וְעַל לֹא תִרְצֶח, וְעַל לֹא
 תִנְאַף, וְעַל לֹא תִגְנוֹב, וְלֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא, עַל לֹא תַעְנֶה בְּרַעְדָּ דְּסִהִיד שְׁקָרָא
 דְּאָמַר (אף כי אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכֹּל עֵץ הַגֵּן וְעַל לֹא תִגְנוֹב
 דְּגִנְבַת דַּעַת חוּהּ כְּגִוּוּנָא דָא דְאָמַר אִף כִּי אָמַר אֱלֹהִים וְגֹמַר) כִּי
 יוֹדַע אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחוּ עֵינֵיכֶם
 וְהִייתֶם בְּאֱלֹהִים יוֹדְעֵי טוֹב וְרָע (בראשית ג ה), בְּגִין
 דְּלֹא תִהְוֹן בְּדִיוֹקְנִיהּ, וְעַבְר עַל לֹא תִנְאַף, דְּהַטִּיל
 זִוְהָמָא בְּחֻהּ, וְעַבְר עַל לֹא תִרְצֶח, דְּקָטַל לְאָדָם
 וּלְחַוְהָ, דְּהָכִי אָרְחָא דִּינְצָרָא בִישָׂא מִפְתִּי לְבְנֵי
 נְשָׂא, וּלְבַתֵּר סְלִיק וְאֶלְשִׁין לִיהּ, וְנָטִיל רִשׁוֹ וְנָחִית
 וְנָטִיל נִשְׁמָה.

לשון הקודש

שָׂאמַר אִף כִּי אָמַר אֱלֹהִים וְגֹמַר, כִּי יוֹדַע אֱלֹהִים
 כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחוּ עֵינֵיכֶם
 וְהִייתֶם בְּאֱלֹהִים יוֹדְעֵי טוֹב וְרָע, כִּי
 שְׂלֵא תִהְיוּ בְדַמּוֹתוֹ, וְעַבְר עַל לֹא תִנְאַף
 שְׁהַטִּיל זִוְהָמָא בְּחֻהּ, וְעַבְר עַל לֹא תִרְצֶח
 שְׁהַרְגוּ אֶת אָדָם וְאֶת חוּהּ, שְׂפָדָּ דְרַכּוּ שֶׁל
 הַיְצָר הָרָע – מִפְתֶּה בְנֵי אָדָם, וְאַחַר כֵּן
 עוֹלָה וּמְלָשִׁין עֲלוּיָן, וְנָטִיל רִשׁוֹת וְיִוֹרֵד
 וְנָטִיל הַנְּשָׁמָה.

שְׂלֵא לְאָכַל, אֶלָּא מַעֲזַת טוֹב וְרָע,
 שְׁהוּא עַרְבוּבָה שֶׁל טוֹב וְרָע, אֵילָן
 הַשְּׁקָר, אֶחָד בְּפִה וְאֶחָד בְּלֵב, לְבוֹ מְלֵא
 שְׁקָר, וּפְתָה בְּפִיו בְּדַבְרֵי אֱמֶת.
 וְהַנְּחָשׁ הָרָע כָּאֵן עֵבֵר עַל לֹא תַעְנֶה
 בְּרַעְדָּ עַד שְׁקָר, וְעַל לֹא תִרְצֶח, וְעַל לֹא
 תִנְאַף, וְעַל לֹא תִגְנוֹב, וְלֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא, עַל לֹא תַעְנֶה
 בְּרַעְדָּ, שְׁהַעִיד שְׁקָר שָׂאמַר (אף כי אָמַר אֱלֹהִים
 לֹא תֹאכְלוּ מִכֹּל עֵץ הַגֵּן, וְעַל לֹא תִגְנוֹב, שְׂגִבַת דַּעַת חוּהּ, כְּמוֹ זֶה

תקונא שתיין

בְּרֵאשִׁית דָּא פְּרִי"ת, דְּאֲתִמַּר בֵּיה עֵץ הַחַיִּים,
 וְהָא אוֹקְמוּתָ, וּבְהַפּוּכָא תְּבִיר, דְּגַרְם
 תְּבִירוּ לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְדָא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע,
 טוֹב אִיהוּ אֵילָנָא, הַהוּא דְכָתִיב (בראשית ג' ו') וַתֵּרָא
 הָאִשָּׁה פִי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל וְכִי תֵאָוָה הוּא
 לְעֵינַיִם, וְאִיבָא דִילִיָּה רַע, פְּפּוּם חִיזוּ דִילָה הָכִי
 הָוָה (ג"א אִיהוּ) אֶתְחַזְּוּא לָהּ מְלָכָר, פְּגִוּוֹנָא דְפּוּמָא
 מְלִין שְׁפִירִין מְלָכָר, וְלִבָּא מְלִיָּא טְנוּפִין מְלָגָאוּ,
 וְדָא לָא הָוֵת יְדַעָא דְסַם הַמּוֹת הָוָה מְלָגָאוּ דְאִיבָא,
 הָדָא הוּא דְכָתִיב ו"תִּקַּח מִ"פְּרִיו" ו"תֹּאכֵל, וַתֵּתֵן גַּם
 לְאִשָּׁה וְגוֹמַר (שם). הֲרִי אִיבָא דְאֵילָנָא דְתַמְן מוֹ"ת
 (מְלָגָאוּ גַרְם לָהּ דְאֶכְלָה).

וְאִית קְלִיפִין דְּאִיבָא דְאֵינֵן תַּהוּ וְבַהּוּ וְחֵשֶׁךְ
 וַתַּהוּם, דְּקְלִיפִין אֵלִין אֵינֵן רַע, מוֹחָא

לשון הקודש

תקוני ששים

מבחוץ, כמו שבפנה, מלים יפות מבחוץ
 ולב מלא בטנופים מבפנים, וזו לא היתה
 יודעת ששם המות היה בפנים הפרי. והו
 שכתוב ותקח מ"פריו" ותאכל ותתן גם
 לאישה וגומר, הרי פרי האילן, ששם

מו"ת (מבפנים, גרם לה שאכלה).

ויש קלפות של הפרי שהן תהו ובהו
 וחשך ותהום, שהקלפות הללו הן רע,

בראשית זו פרי"ת, שנאמר בה עץ
 החיים, והרי פרשוק, ובהפוך תביר,
 שגרם שבר לאדם הראשון, וזה עץ
 הדעת טוב ורע, טוב הוא האילן, אותו
 שכתוב ותרא האשה פי טוב העץ
 למאכל וכי תאוה הוא לעינים, ופריו רע,
 כפי המראה שלה כד היה (הוא) נראה לה

מִלְגָּאוּ טוֹב, אֵילָנָא דְחַיִּי קְלִיפִין דִּילִיה שְׁפִירִין
 וּמוֹחָא דִּילִיה שְׁפִיר, וְדָא אִיהוּ עֲפִיָּה שְׁפִיר וְאַנְבָּה
 שְׂגִיא (דניאל ד ט), וְאִית אֵילָנָא דְכוּלִּיה בִּישׁ, מוֹחָא
 וְקְלִיפָּה כְּלָהוּ מְרִירָן, וּמִיִּין דְּלָהוֹן מְרִירָן, הִדָּא הוּא
 דְּכִתְיִב (שמות טו כג) וַיִּבְאוּ מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לְשִׁתּוֹת
 מִיּוֹם מִמְרָה כִּי מָרִים הֵם וְגוֹמֵר, וַיִּזְרְהוּ יְהוָה עֵץ
 וְגוֹמֵר, וַיְבִיֵה וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם, עֵץ מִתּוֹק דְּמַנְיָה נִפְקִין
 עֲנַפִּין וְשָׂרְשִׁין, דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (תהלים יט יא) וּמִתּוֹקִים
 מְדַבֵּשׁ וְנֹפֶת (דף צג ע"ב) צוּפִים, וּבְגִין דָּא אִית עֵץ
 דְּעֲנַפִּין דִּילִיה מְתִיקוֹן, וְעֵץ דְּעֲנַפִּין דִּילִיה מְרִירָן,
 וְאִית מִיִּין מְתִיקוֹן וּמִיִּין מְרִירָן, וְדָא לְקַבֵּל דָּא עֲבַד
 קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, וְאִית דְּאִיהוּ פְּלָגוּ דִּילִיה
 מְתִיקָא וּפְלָגוּ דִּילִיה מְרִירָא, וְדָא עֵץ הַדְּעַת טוֹב
 וְרַע, כְּגוֹוֹנָא דְּכֶסֶף מְעוֹרָב בְּעוֹפְרָת, וְאִית אֵילָנָא
 דְּקְלִיפִין דִּילִיה בִּישִׁין מְלָבָר וּמוֹחָא מְתִיקָא מְלָגָאוּ,

לשון הקודש

וְשָׂרְשִׁים, שְׂנַאֲמַר בְּהֵם וּמִתּוֹקִים מְדַבֵּשׁ
 וְנֹפֶת צוּפִים, וּמִשׁוּם זֶה יֵשׁ עֵץ שְׁעֲנַפִּין
 מִתּוֹקִים וְעֵץ שְׁעֲנַפִּין מְרִים, וַיֵּשׁ מִיּוֹם
 מִתּוֹקִים וּמִיּוֹם מְרִים, שְׂוָה לְעַמַּת זֶה עֲשָׂה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וַיֵּשׁ שְׂוָה חֲצִיו מִתּוֹק
 וְחֲצִיו מֵר, וְזֶה עֵץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע, כְּמוֹ
 שְׂהַכְּסָף הַמְּעוֹרָב בְּעוֹפְרָת, וַיֵּשׁ עֵץ
 שְׂקְלִפּוֹתָיו רְעִים מִבְּחוּץ וְהַמֶּחֱזֵן מִתּוֹק

הַמֶּחֱזֵן מִבְּפְּנִים טוֹב, עֵץ הַחַיִּים, קְלִפּוֹתָיו
 יְפוֹת וְהַמֶּחֱזֵן שְׂלוֹ יְפָה, וְזֶהוּ עֲנַפּוֹ נָאֵה
 וּפְרִיּוֹ רַב, וַיֵּשׁ אֵילָן שְׂכָלוּ רַע, הַמֶּחֱזֵן
 וְהַקְּלִפָּה כְּלָם מְרִים, וְהַמַּיִם שְׂלָהֶם מְרִים,
 זֶהוּ שְׂכֵתוֹב וַיִּבְאוּ מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ
 לְשִׁתּוֹת מִיּוֹם מִמְרָה כִּי מָרִים הֵם וְגוֹמֵר,
 וַיִּזְרְהוּ יְהוָה עֵץ וְגוֹמֵר, וּבֹו וַיִּמְתְּקוּ
 הַמַּיִם, עֵץ מִתּוֹק שְׂמַמְנוּ יוֹצְאִים עֲנַפִּים

הָכִי תִשָּׁבַח בַּר נֵשׁ בִּישׁ בְּמִלֵּי פוּמּוֹי (נ"א וּבְפוּמּוֹי מִפִּיךָ
 בִּישׁ מְלָבֵר) וְטַב בְּלִבִּיהַ מְלָגָאוּ, וְאֵת מְפוּמּוֹי טַב
 וְלִבִּיהַ בִּישׁ, הָאִי אִיהוּ עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, הָכֵא
 מִקְנֵן נְחָשׁ רַמָּאִי.

הָכִי אִיהוּ בַר נֵשׁ דְּתִשָּׁבַח לִיהַ גּוֹפִיָּה שְׁפִיר,
 וְסִמְנֵין דִּילִיָּה בְּלָהוּ שְׁפִירָן, וְנִשְׁמַתִּיהַ
 נְפֶשׁ חַיִּיבָא מְלָגָאוּ, וְתִשָּׁבַח בַּר נֵשׁ גּוֹפִיָּה בִּישׁ
 בְּכָל סִמְנֵין דִּילִיָּה, וְנִשְׁמַתִּיהַ מְלָגָאוּ שְׁפִירָא, דָּא
 אִיהוּ צַדִּיק וְרַע לוֹ, אֲבָל מָאן דְּאִיהוּ טַב מְלָבֵר
 וְרַע מְלָגָאוּ, אִיהוּ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, בְּגִין דְּלֹא יְהֵא
 לִיהַ חוֹלְקָא בְּעֵלְמָא דְּאִתִּי, טוֹב מְלָבֵר וּמְלָגָאוּ
 צַדִּיק וְטוֹב לוֹ, בִּישׁ מְלָגָאוּ וּמְלָבֵר רָשָׁע וְרַע
 לוֹ, וְהָא אֻקְמוּהָ.

טַב מְלָגָאוּ וְלִבּוּשָׁא דִּילִיָּה בִּישׁ, דָּא אִיהוּ עֲנִי
 וְרוּכְבַּ עַל חַמּוֹר (זכריה ט ט), רַע מְלָגָאוּ וְלִבּוּשָׁא

לשון הקודש

מִבְּפָנִים וְנִשְׁמַתוּ מִבְּפָנִים יָפָה, זְהוּ צַדִּיק
 וְרַע לוֹ, אֲבָל מִי שְׁהוּא טוֹב מִבְּחוּץ וְרַע
 מִבְּפָנִים, הוּא רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, כְּדִי שְׁלֹא
 יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, טוֹב מִבְּחוּץ
 וּמִבְּפָנִים – צַדִּיק וְטוֹב לוֹ, רַע מִבְּחוּץ
 וּמִבְּפָנִים – רָשָׁע וְרַע לוֹ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.
 טוֹב מִבְּפָנִים וְלִבּוּשׁוֹ רַע, זְהוּ עֲנִי וְרוּכְבַּ

מִבְּפָנִים. כְּדִי תִמְצָא אָדָם רַע בְּדַבְרֵי פִּי
 (וּבְפִי מוֹצִיא רַע מִבְּחוּץ) וְטוֹב בְּלִבּוֹ מִבְּפָנִים, וְיֵשׁ
 מִפְּיוֹ טוֹב וְלִבּוֹ רַע, זְהוּ עֵץ הַדַּעַת טוֹב
 וְרַע, כָּאֵן מִקְנֵן נְחָשׁ רַמָּאִי.

כְּדִי הוּא אָדָם שֶׁתִּמְצָא אוֹתוֹ גּוֹפוֹ יָפָה,
 וְסִמְנֵין בְּלָם יָפִים בְּמַדְהָ, וְנִשְׁמַתוּ נְפֶשׁ
 רָשָׁע מִבְּפָנִים, וְתִמְצָא אָדָם גּוֹפוֹ רַע בְּכָל

דיליה שפיר מלבר, על האי אתמר (קהלת י ז) ראיתי
עבדים על סוסים, וכלא אשתמודע בעובדוי דבר
נש, מאן דאיתו מלגאו, ולא למגנא אוקמו
קדמאין לא המדרש הוא העקר אלא המעשה הוא
העקר, דשטיין מסתכלין בנופא דאיתו לבושא,
הדא הוא דכתיב (איוב י יא) עור ובשר תלבישני,
וצדיקיא בעובדיו טבין.

ועוד (שמות טו כה) ויורהו יהו"ה עין, דא מטה דמשה,
דחיה מתהפך ממטה לנחש ומנחש למטה,
בגון להט התרב המתהפכת (בראשית ג כד), ודא
מטטרו"ן, דביה תה משתמש משה רבינו, בגוונא
דעמודא דאמצעיתא דהוא משתמש ביה, והיה
מנהיג תתאין ביה, אוף הכי משה דתה בגוונא
דיליה, תה משתמש במטה, ואמאי אתקרי

לשון הקודש

במעשים טובים.

ועוד ויורהו יהו"ה עין, זה המטה של
משה, שהיה מתהפך ממטה לנחש
ומנחש למטה, כמו להט התרב
המתהפכת, וזה מטטרו"ן, שבו היה
משתמש משה רבינו, כמו שהעמוד
האמצעי שהוא משתמש בו והיה מנהיג
בו את התחתונים, אף כך משה, שהיה

על חמור, רע מבפנים ולבושו יפה
מבחוץ, על זה נאמר ראיתי עבדים על
סוסים, והבל נודע במעשי האדם מי
שהוא מבחוץ, ולא לחנם בארו
הראשונים לא המדרש עקר אלא
המעשה הוא העקר, שהשואמים
מסתכלים בגוף שהוא הלבוש, והו
שכתוב עוד ובשר תלבישני, והצדיקים

מטטרו"ן מטה, דלזמנין מטה כלפי זכו לצדיקיא,
 ולזמנין מטה כלפי חובא לרשיעיא, ובגין דא
 אתהפך ממטה לנחש לרשיעיא לאלקאה לזן ביה,
 ומנחש למטה לצדיקיא למיהב לזן ביה אנרא.

דחכי איהו על האי מלאכא קודשא בריך הוא,
 בגוונא דנשמתא דרכיב על גופא, וצדיק
 ביהאי אתר אתמר ביה (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת
 אלהי"ם, בגין דאיהו מהפך דינא לרחמי, ובהאי
 אתר צריך שנוי מעשה, בגין דיתהפך מדינא
 לרחמי, ושנוי השם ושנוי מקום, וקודשא בריך
 הוא דאיהו מלגאו, אתמר ביה (מלאכי ג ו) אני יהו"ה
 לא שניתי, דאיהו רחום וחנון, לית ביה דינא כלל
 ולא שנויין.

לשון הקודש

וצדיק, במקום הנה נאמר בו צדיק מושל
 יראת אלהי"ם, משום שהוא מהפך דין
 לרחמים, ובמקום הנה צריך שנוי מעשה
 כדי שיתהפך מדין לרחמים, ושנוי השם
 ושנוי מקום, והקדוש ברוך הוא שהוא
 מבפנים, נאמר בו אני יהו"ה לא שניתי,
 שהוא רחום וחנון, אין בו דין כלל ולא
 שנויים.

כמוהו, הנה משתמש במטה. ולמה נקרא
 מטטרו"ן מטה? שלפעמים מטה כלפי
 זכות לצדיקים, ולפעמים מטה חובה
 לרשעים, ולכן התהפך ממטה לנחש,
 לרשעים להלקותם בו, ומנחש למטה
 לצדיקים, לתת להם בו שקר.

שכך הוא הקדוש ברוך הוא על המלאך
 הנה, כמו שהנשמה שרוכבת על הגוף,

וְכַד בַּר נֶשׁ שְׁלִיט עַל יִצְרִיָּה, נְהַפְּךְ נַחֲשׁ לַמַּטָּה,
וְאִם יִצְרִיָּה שְׁלִיט עָלֶיהָ, נְהַפְּךְ מַמְטָה לְנַחֲשׁ,
וּמִיד וַיָּנֵם מוֹשֶׁה מִפְּנֵי (שמות ד ג), **מֵאֵי וַיָּנֵם, אֱלֹא**
הָכֵא רְמִיז שְׁנוֹי מְקוֹם, דְּבִרְחַ מֵאַתְרֵיהּ וּמְקַמֵּיהּ,
וְדָא אִיהוּ רְזָא וְתַפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם (בראשית ג י'),
וּבְמֵאֵי אֲתַפְקַחוּ, לְמַנְדַּע טוֹב וְרַע, דְּאִיהוּ מַטָּה
כְּלִיל מִתְרוּיָּיהוּ, כִּד אֲתַהַפְּךְ מִנַּחֲשׁ לַמַּטָּה אֲתַמַּר
בֵּיהּ צְדִיק וְטוֹב לוֹ, וְכִד אֲתַהַפְּךְ מַמְטָה לְנַחֲשׁ
אֲתַמַּר בֵּיהּ רָשָׁע וְטוֹב לוֹ.

תקונא חד ושתין

בְּרֵאשִׁית דָּא מַחְשְׁבָה, אֱלֹהִים דָּא אֵימָא עֲלָאָה
עוֹבְדָא, דְּתִרְוּיָּיהוּ דְחִילוֹ וּרְחִימוֹ, אֶת
הַשָּׁמַיִם דָּא קָלָא, וְאֶת הָאָרֶץ דָּא דְבוּרָא, וּבְכֻלָּא
הָאֲבוֹ אָדָם וְחַוָּה, אֲפָרִישׁוּ בֵּין אֲבָא וְאֵימָא דְאֵינוֹן

לשון הקודש

וּבְשֵׁאֲדָם שוֹלֵט עַל יִצְרוֹ, נְהַפְּךְ הַנְּחֹשׁ
לְמַטָּה, וְאִם יִצְרוֹ שוֹלֵט עָלָיו, נְהַפְּךְ
מַמְטָה לְנַחֲשׁ, וּמִיד וַיָּנֵם מוֹשֶׁה מִפְּנֵי. מַה

תקון אחד וששים

בְּרֵאשִׁית – זו מַחְשְׁבָה, אֱלֹהִים – זו
 הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה, מַעֲשֶׂה, שְׁשֵׁנֵיהֶם יִרְאֶה
 וְאֶהְבֶּה, אֶת הַשָּׁמַיִם – זֶה הַקּוֹל, וְאֶת
 הָאָרֶץ – זֶה הַדְּבוּר, וּבְכֻלָּא חֲסָאוֹ אָדָם
 וְחַוָּה, הַפְּרִידוֹ בֵּין הָאֵב וְהָאֵם, שֶׁהֵן

זֶה וַיָּנֵם? אֱלֹא כָּאֵן רִמְזוּ שְׁנוֹי מְקוֹם,
 שְׁבִרְחַ מִמְקוֹמוֹ וּמִלְפָּנָיו, וְזֶהוּ סוּד
 וְתַפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם, וּבְמַה נְפַקְחוּ?
 לְדַעַת טוֹב וְרַע, שֶׁהוּא הַמַּטָּה הַכְּלוּל
 מִשְׁנֵיהֶם. כְּשֶׁהֲתַהַפְּךְ מִנַּחֲשׁ לְמַטָּה,

מִחֲשָׁבָה וְעוֹבְדָא, וּבֵין קוּל וְדַבּוּר דְּאֵינוּן בְּרָא
 וּבְרֵתָא, וּבִגִּין דָּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶת קוּל יְהוָה אֱלֹהִים
 מִתְּהִלָּךְ בְּגִן לְרוּחַ הַיּוֹם (שם), אֶת קוּל דָּא (דף טז ע"א)
 עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא, וְשִׁכְנֵתָא עִמִּיהּ, יְהוָה אֱלֹהִים
 אֲבָא וְאִמָּא, וְאֵינוּן אַרְבַּע אֲתוּוּן יְהוָה, י' אֲבָא ה'
 אִמָּא ו' בְּרָא ה' בְּרֵתָא, דְּאֵינוּן מִחֲשָׁבָה וּמַעֲשָׂה
 קָלָא וְדַבּוּרָא, (וְרִזָּא דְּמַלְא מִחֲשָׁבָה מְצַטְרַפָּא לְמַעֲשָׂה וְדָא רִזָּא
 יו"ד דְּהִיא י' וְקָלָא וְדַבּוּר דְּאֵיהּ שָׁמַיִם וְאֶרֶץ וְכָל צְבָאָם), קוּל
 דְּהוּא אֲזִיל בְּגִן דָּא עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא, שָׁמַע
 קָלִיהּ דְּהוּא אֲזִיל בְּגִנְתָּא בְּעַנְפֵי אֵילָנָא, מִתְּהוּא
 אֵילָנָא דְּחָאב בֵּיהּ אָדָם קְדָמָא, דְּהוּא אָמַר אֵילָנָא
 לְסַמְא"ל תֵּיבָא נְחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי, רָשָׁע אֵל תִּגַּע בִּי,
 וּבָאן אֲתַר הוּא אֲזִיל קָלָא בְּגִנְתָּא דְּאֵיהּ אַדְנִי
 דִּינָ"א, לְסַטְרָא דְּשִׁמְאֵלָא, דְּאֵתְמַר בֵּיהּ (אֵיבּוּב א' ו') וַיְהִי
 הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל יְהוָה, וְדָא

לשון הקודש

למעשה, וְהַסוּד שֶׁל יו"ד, שְׁהִיא י', וְקוּל וְדַבּוּר שֶׁהוּא שְׁמַיִם
 וְאֶרֶץ וְכָל צְבָאָם), הַקוּל שֶׁהִיא הוּלָךְ בְּגִן זֶה
 הַעֲמוּד הָאִמְצָעִי, שָׁמַע קוּלוֹ שֶׁהִיא הוּלָךְ
 בְּגִן בְּעַנְפֵי הָעֵץ, מֵאוֹתוֹ עֵץ שֶׁחָטָא בּוֹ
 אָדָם הָרִאשׁוֹן, שֶׁהִיא אוֹמֵר הָאֵילָן
 לְסַמְא"ל הַרָשָׁע, הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי: רָשָׁע,
 אֵל תִּגַּע בִּי. וּבִאֲזוּהָ מְקוּם הִיא הוּלָךְ
 הַקוּל? בְּגִן, שֶׁהוּא אַדְנִי דִּינָ"א, לְצַד

מִחֲשָׁבָה וּמַעֲשָׂה, וּבֵין הַקוּל וְהַדַּבּוּר
 שֶׁהֵם הַבֵּן וְהַבֵּת, וּמִשׁוּם זֶה וַיִּשְׁמְעוּ אֶת
 קוּל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְּהִלָּךְ בְּגִן לְרוּחַ
 הַיּוֹם. אֶת קוּל - זֶה הַעֲמוּד הָאִמְצָעִי
 וְהַשְׁכִּינָה עִמּוֹ, יְהוָה אֱלֹהִים - הָאֵב
 וְהָאֵם, וְהֵם אַרְבַּע אוֹתוֹת יְהוָה, י' אֵב,
 ה' אֵם, ו' בֵּן, ה' בֵּת, שֶׁהֵם מִחֲשָׁבָה
 וּמַעֲשָׂה, קוּל וְדַבּוּר, (וְסוּד הַדָּבָר - מִחֲשָׁבָה מְצַטְרַפֵּת

אִיהוּ לְרוּחַ הַיּוֹם, וּמָה הוּוּ אָמְרִין בְּנֵי הָאֱלֹהִים,
 אֵלָא אָתוּ לְהַתְיַצֵּב עַל מִימְרָא דִּיהו"ה, דְּכַד אָמַר
 קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּוּ (בראשית א כו) נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
 בְּדְמוּתֵנוּ, אָמְרוּ אֵינּוֹן מָה אָדָם וַתְּדַעְהוּ (תהלים קמד ג),
 (ס"א אָמְרוּ אֵינּוֹן מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגוֹמַר) (שם ח ה).

וְעוֹד וַיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹל יְהו"ה אֱלֹהִים, הֲהוּוּ קָלָא
 הָוָה בְּגִבְתָּא דְאִיהִי שְׂכִינְתָּא, דְתַמָּן עֵץ
 הַחַיִּים נְטוּעַ, חוּה גְרַמַת דְאֶתְעַקַר אֵילָנָא מִגִּבְתָּא,
 וְאָדָם גָּרִים בְּמַחְשַׁבְתָּא דִּילִיה דְאֶסְתְּלִיק נְבִיעוּ
 דְאֵילָנָא, דִּהוּוּ נְחִית לְגִבְתָּא, וְאֶשְׁתְּאַרַת יַבְשָׁתָה,
 יְהו"ה דָּא אֵילָנָא, ה"ה עֲנַפּוּי וְשָׂרְשׁוּי, ו' גּוּפָא
 דְאֵילָנָא, י' אֵיבָא דִּילִיה, נְבִיעוּ דִּילִיה, נְקוּדָה
 דִּילִיה בְּגוּזָא דָא יְהו"ה, דְאִיהוּ אָחַד וְשְׁמוּ אָחַד,
 וּמְנַלָן דְאֶתְקַרֵי נְבִיעוּ אָחַד, בְּמָה דְאֶתְמַר (בראשית א
 ט) יָקוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אָחַד,

לשון הקודש

אותו הקול היה בגן, שהיא השכינה,
 ששם עץ החיים נטוע, חוה גרמה ששעקר
 האילן מן הגן, ואדם גרם במחשבתו
 שהסתלקה נביעת האילן, שהיתה יורדת
 לגן, ונשארה יבשה. יהו"ה זה האילן,
 ה"ה ענפיו ושרשיו, ו' גוף האילן, י' פריו,
 מענינו, והנקודה שלו כמו זה: יהו"ה,
 שהוא אחד ושמו אחד. ומנין לנו

השמאל, שנאמר בו ויהי היום ויבאו בני
 האלהים להתיצב על יהו"ה, וזהו לרוח
 היום, ומה היו אומרים בני האלהים?
 אלא באו להתיצב על מאמר יהו"ה,
 שפשאר הקדוש ברוך הוא נעשה אדם
 בצלמנו בדמותנו, אמרו הם, מה אדם
 ותדעהו. (אמרו הם, מה אנוש כי תזכרנו וגומר).
 ועוד, וישמעו את קול יהו"ה אלהים,

וְתִרְאֶה הַיְבֹשָׁה אֲדֹנָי.

וּבְגִין דָּא וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאַשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה
 אֱלֹהִים (שם ג ח), וְכִי יָכִיל בַּר נֶשׁ לְאַתְפְּסִיָּא
 מִנִּיהּ, וְהָא בְּתִיב (ירמיה כג כד) אִם יִסְתֵּר אִישׁ
 בְּמַסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יְהוָה, אֲלֵא פְסוּ
 פְּנֵי חַרְלָיִם (משלי כד לא), אֲתַפְּסִיָּאוּ אֲנַפְוֵי מִבְּשַׁת,
 דְּאַתְפְּקִחוּ עֵינֵיהוּ וְחָזוּ מַה דְּעֵבְדוּ לְעֵילָא, דְּגִרִימוּ
 לְאַעְקֵרָא אֵילָנָא מֵאַתְרֵיהּ, וּנְבִיעוּ לְסִלְקָא מִתַּמָּן,
 וְדָא אִיהוּ וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְגוֹמֵר, תַּמָּן אֲתַפְּסִיָּאוּ
 אֲנַפְוֵהוּ, מִן בְּשַׁת, דְּתַמָּן חָאבוּ, בְּמַה דְּהוּהּ בְּתוּדָ
 עֵץ הַגֶּן, תַּמָּן אֲתַפְּסִיָּאוּ אֲנַפְוֵהוּ, אִית מָאן דְּאָמַר
 בְּתוּדָ עֵץ דָּא צְדִיק, וּנְבִיעַתָּר דָּא וַיִּסְתֵּר מִשָּׁה
 פְּנֵי (שמות ג ו), דְּאֲדַבֵּר מַה דְּאִירַע לִיָּה בְּקַדְמֵיתָא,
 אֲדַבֵּיר חוֹבִיָּה וְאַתְפְּסִי מִבְּשַׁת, וּבְגִין דָּא זָכָה

לשון הקודש

למעלה, שגִּרְמוּ לַעֲקֹר אֶת הָאֵילָן
 מִמְקוֹמוֹ וְהַמְעִין לְסִלְקָא מִשָּׁם, וְהוּ
 וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְגוֹמֵר, שָׁם הִתְפַּסּוּ פְּנֵי
 מִבְּשַׁת, שְׁשָׁם חָטָאוּ, בְּמַה שְׁהִיָּה בְּתוּדָ
 עֵץ הַגֶּן, שָׁם הִתְפַּסּוּ פְּנֵי. יֵשׁ מִי שְׂאוֹמֵר,
 בְּתוּדָ עֵץ – זֶה צְדִיק, וּבְמָקוֹם זֶה וַיִּסְתֵּר
 מִשָּׁה פְּנֵי, שְׁזָכַר מַה שְׂאֲרַע לוֹ
 בְּרֵאשׁוֹנָה, הַזְכִּיר חָטָאוּ וְהִתְפַּסָּה
 מִבְּשַׁת, וּמִשּׁוֹם זֶה זָכָה לְוַתְמוּנַת יְהוָה

שִׁנְקֵרְאֵת הַנְּבִיעָה אַחַת? כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר
 יְקוּוּ הַפִּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אַחַד
 וְתִרְאֶה הַיְבֹשָׁה, אֲדֹנָי.

וּמִשּׁוֹם זֶה וַיִּתְחַבֵּא אָדָם וְאַשְׁתּוֹ מִפְּנֵי
 יְהוָה אֱלֹהִים. וְכִי יָכֹל אָדָם לְהִתְפַּסּוֹת
 מִמֶּנּוּ, וְהָרִי בְּתוֹב אִם יִסְתֵּר אִישׁ
 בְּמַסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יְהוָה?
 אֲלֵא פְסוּ פְּנֵי חַרְלָיִם, הִתְפַּסּוּ פְּנֵי
 מִבְּשַׁת, שְׁנַפְקִחוּ עֵינֵיהֶם וְרָאוּ מַה שְׁעִשּׂוּ

וּתְמוּנַת יְהוָה יִבִּיט (במדבר יב ה), וְדָא י' דַּאִיהוּ חֲכָמָה
 תַּתְּאַה, וְאִיהוּ אִיבָא דַּאִילָנָא, דַּתְּוָה בְּרִישׁ צַדִּיק, ו'
 גּוּפָא דְבְרִית, ה"ה דָּא אַתְר דְּעַרְלָה וּפְרִיעָה, אַרְבַּע
 אַתְּוּן הוּוּ עַל צַדִּיק דַּאִיהוּ עֵץ פְּרִי, אִיהוּ גְרִים
 דַּאֲסַתְּלִקוּ מִיָּה, וְאֲתַעְקֵר אִיהוּ מִגְּנֵתָא, הָכִי אַעְקֵר
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם מִגּוּפִיה, וְתַרִיךְ לִיה
 מִגְּנֵתִיה, כְּמָה דַּאֲתִ אֲמַר (בראשית ג כד) וַיִּגְרַשׁ אֶת
 הָאָדָם.

תקונא שתינ ותרינ

בְּרֵאשִׁית תַּמָּן בַּת, תַּמָּן אִ"ש (נ"א תַּמָּן אֲשֵׁרִי),
 בַּתְּהוּא זְמָנָא אֲסַתְּלֵק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא מִשְׁכִּינְתִּיה, וְאֲשַׁתְּאַרְת בַּת יְחִידָה, הֵדָא הוּא
 דְכַתִּיב (איכה א א) אֵיכָה יֹשְׁבַה בְּדָד, וְרָזָא דְמֶלֶךְ
 וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אַיֶּכָה
 (בראשית ג ט), אֵיכָה כ"ה, אֲמַר לִיה, אַף עַל גַּב דְּגִרְמַת

לשון הקודש

הָאָדָם.

תקון ששים ושנים

בְּרֵאשִׁית, שָׁם בַּת, שָׁם אִ"ש (שם אֲשֵׁרִי).
 בְּאוֹתוֹ זְמַן הִסְתַּלַּק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מִשְׁכִּינְתוֹ וְנִשְׁאַרְה בַּת יְחִידָה, זְהוּ
 שְׁכִינַת אֵיכָה יֹשְׁבַה בְּדָד, וְסוּד הַדְּבָר –
 וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם וַיֹּאמֶר
 לוֹ אֵיכָה, אֵיכָה כ"ה? אֲמַר לוֹ, אַף עַל גַּב

יִבִּיט, וְזֶה י' שְׁהוּא הַחֲכָמָה הַתַּתְּוֹנָה,
 וְהוּא פְּרִי הָאִילָן, שְׁהִיה בְּרֵאשׁ צַדִּיק, ו'
 – גּוּף הַבְּרִית, ה"ה זֶה מְקוֹם הָעַרְלָה
 וּפְרִיעָה, אַרְבַּע אוֹתִיוֹת הָיוּ עַל צַדִּיק
 שְׁהוּא עֵץ פְּרִי, הוּא גְרִים שְׁהִסְתַּלְּקוּ
 מִמֶּנּוּ, וְהוּא נַעְקֵר מִן הַגֵּן, כִּדְ עֵקֶר
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם מִגּוּפוֹ
 וַיִּגְרָשׁוּ מִגְּנּוּ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר וַיִּגְרַשׁ אֶת

כּוּלֵי הָאִי, וְעַבְדַּת פְּרוּדָא פְּאַתּוּן דְּאַסְתִּילֵק י' מִן
 ה' ו' מִן ה', וְאַשְׁתְּאַרַת שְׂכִינְתָא לְעִילָא יְחִידָאָה,
 וְשְׂכִינְתָא לְתַתָּא יְחִידָאָה, פְּגִין דָּא וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיפְתָה,
 אֵי"ה פ"ה, וַיֹּאמֶר אֶת קוּלְךָ שְׁמַעְתִּי בְּגִן, בְּגִין דָּא
 וְאַיְרָא פִי עִירוּם אָנְכִי וְאַחְבָּא, וְעוּד וְאַחְבָּא, רָזָא
 דְּמִלָּה, עָרוּם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר (משלי כג ב), כִּמְאִי
 סְתִירָה דְּבַר נִשְׁ, אֲלָא תָּא תְּחִי בְּזַמְנָא דְּאִית רִשׁוֹ
 לְמַתְּבֵלָא לְחַבְּל, (דף ד ע"ב) אֲתִמַּר בֵּיה (שמות כב ה) פִּי
 תֵּצֵא אֵשׁ וּמִצָּאָה קוֹצִים וְכוּ', וּבְהִהוּא זְמַנָּא וְהָיָה
 כְּצַדִּיק פְּרָשָׁע (בראשית יח כה), וּבְגִין דָּא אִית לֵיה לְבַר
 נִשְׁ בְּהִהוּא זְמַנָּא לְאַתְּמַרָא וּלְאַתְּפִסְיָא, דְּלֹא
 יִשְׁתַּבַּח בִּינֵיהוּ, דְּבְהִהוּא זְמַנָּא יֵשׁ נִסְפָּה בְּלֹא
 מִשְׁפָּט, וּבְגִין דָּא (שם) וְאַיְרָא פִי עִירוּם אָנְכִי
 וְאַחְבָּא, וּבְמֵאִי נִסְתָּר בַּר נִשְׁ מֵאַלִּין דִּינִים וְקַטְרוּגִין
 דְּלֹא שְׁלִטִין עֲלֵיהּ, פְּתִיבְתָּא, תְּדָא הוּא

לשון הקודש

בא תראה, בזמן שישי רשות למשחית
 להשחית, נאמר בו פי תצא אש ומצאה
 קוצים וכו', ובאותו זמן והיה כצדיק
 פרשע, ומשום זה יש לאדם באותו הזמן
 להסתתר ולהתכסות, שלא ימצא
 ביניהם, שבאותו הזמן יש נספה בלא
 משפט, ומשום זה ואירא פי עירם אנכי
 ואחבא, ובמה נסתר אדם מאלו הדינים

שגרמת לכל זה ועשית פרוד באותיות
 שהסתלק י' מה, ו' מה, ונשארה
 השכינה למעלה יחידה, והשכינה למטה
 יחידה, משום כך ויאמר לו איפה, אי"ה
 פ"ה, ויאמר את קולך שמעתי בגן, בגלל
 זה ואירא פי עירם אנכי ואחבא. ועוד
 ואחבא, סוד הדבר - ערום ראה רעה
 ונסתר, מה הסתירה של האדם? אלא